

ÚVOD

Naposledy byla oblast Betlémských a Klokočských skal zmapována v horolezeckém průvodci „Pískovcové skály v Čechách díl 1 - Severní Čechy“, Olympia 1977 (hnědý průvodce). V průvodci bylo popsáno celkem 28 věží v Betlémských skalách a 39 věží v Klokočských skalách. O d té doby bylo v oblasti objeveno a slezeno několik nových věží a nejméně cest přibýlo na masivy.

Tato elektronická verze se průběžně doplňuje a má za cíl poskytnout přehled o současném stavu výstupů v této krásné a romantické oblasti. Respektujte, prosím moje přání, aby tato verze sloužila pouze k tomuto účelu a data nebyla jinak využívána bez mého souhlasu.

Budu Vám vděčný za jakékoliv podněty, připomínky, názory na klasifikaci, historky z lezení, atd.

Pepis.Koudelka@seznam.cz

CHARAKTERISTIKA OBLASTI

Betlémské a Klokočské skály je rozsáhlá pískovcová oblast Maloskalska nacházející se na z dálky viditelné náhorní plošině.

Stáří pískovce lze zařadit geologicky do období třetihorního Turonu stejně jako pískovce okolních oblastí Maloskalska – Kalich, Zbirohy, Drábovna. Co se týká tvrdosti, jedná se o měkký pískovec.

Nejvhodnější výstupy se nacházejí v pásu okrajů a věží, který se táhne nad silnicí vedoucí z obce Záholice do obce Klokočí, kde se tyčí jako dominanta věž Radnice. Od roku xx v noci osvětlená.

V Betlémských skalách se nachází spíše nižší objekty, které skýtají možnosti stěnového lezení a lezení na tření.

V parných letních dnech je příjemné lezení v Klokočských údolíčkách. Hlavní údolíčko se táhne od věže Džbán směrem k Turnovu tzv. Zelený důl. Dříve tímto údolím vedla modrá turistická značka. Z tohoto hlavního údolíčka odbočuje celá řada menších údolíček, které si jsou dosti podobné, takže dejte pozor na obtížnější orientaci. Nejznámějším údolíčkem vede žlutá turistická cesta k hojně navštěvované jeskyni Postojná (Amerika).

Několik krásných věží a masivů se nachází v okolí hradu Rotštejn. Zakázáno je lezení na věž Orlí hnízdo (Junák) jelikož byla prohlášena za součást hradu.

Do průvodce jsem zařadil i sousední oblast nacházející se poblíž vesnice Koberovy, která nebyla dosud popsána v žádném horolezeckém průvodci. Jedná se o oblast lokálního významu, která vznikla tektonickým vrásněním na lužicko-srbském zlomu stejně jako Suché skály nebo Pantheon. Co do výšky však dosahuje maximálně 20 metrů. Podstatné je, že se jedná o tvrdý cenomanský pískovec, který podstatně dříve vysychá a oblast se tak může stát alternativou období, kdy jsou Klokočské skály ještě zavlhle.

ZPRACOVÁNÍ PRŮVODCE

Při zpracovávání průvodce jsem využil veškeré možné podklady:

- [1] Cvičné skály a horolezectví v Československu, R. Pilát, 1938.
- [2] Český ráj pro horolezce, Ladislav Vodháněl, Jaroslav Janků, 1954.
- [3] Pískovcové skalní oblasti v Čechách, Miroslav Jedlička, 1961.
- [4] Horolezeckým průvodce „Pískovcové skály v Čechách díl 1 - Severní Čechy“, Olympia 1977 (hnědý průvodce)
- [5] Samizdat
- [6] Lezecký deníček Františka Paliče
- [7] Opisy protokolů o prvovýstupu, opisy vrcholových knih, osobní rozhovory a korespondence s lezci.
- [8] Mapa pro orientační běh KLOKOČÍ II, 1:10 000 z roku 1984
- [9] Mapa pro orientační běh KLOKOČÍ 2000, 1:10 000 z roku 2000
- [10] Trempská mapa bivaků
- [11] Turistická mapa Český ráj 1:50 000.

Cesty na věže jsou popsány v hodinovém směru od nejstarší cesty. Cesty na masivy jsou popsány od první krajní cesty vlevo směrem doprava.

Jména prvovýstupců jsou oddělena pomlčkou,. Při střídavém vedení je mezi jmény uváděno stř.

V mapkách jsou použity tyto hlavní symboly:

Použitý symbol	Vysvětlení
▲	Vrchol věže

△	Vrchol masivu
○→	Slaňovací kruh
♀	Dobírák
📖	Vrcholová kniha
●	Strom

KLASIFIKACE

Historický fakt, že se pískovcová klasifikace v Čechách po dlouhou dobu nerozšiřovala, měl velký vliv na klasifikování cest i v Betlémských i Klokočských skalách. V průvodci z roku 1977 není ani jedna cesta klasifikována stupněm VIIc. I nejtěžší výstupy byly klasifikovány pouze stupněm VIIb. Kultovní výstup Purpurové klouby na Junáckou věž byl původně ve vrcholové knize klasifikován stupněm VIIc, ale ve starém průvodci i ve vrcholové knize byl přehodnocen na VIIb namáhavé.

Po zavedení otevřené jednotné pískovcové klasifikace (JPK) nedošlo okamžitě k její aplikaci v praxi. Výsledkem je, že cesty Betlémských a Klokočských skalách jsou klasifikovány tvrdě, alespoň v porovnání se okolními oblastmi jako jsou Suché skály nebo Hruboskalsko. Velkou roli hraje, kdo klasifikaci jako prvovýstupce navrhnul. Cesty Petra Slaniny (Špeka) a jeho spolulezců patří k velmi poctivým cestám s tvrdší klasifikací.

Pokud je u klasifikace uveden vykřičník, jedná se o cestu, která je hůře jištěná nebo vyžaduje, aby lezec ovládal velmi dobře smyčkování.

HISTORIE LEZENÍ

První známé výstupy na věže byly uskutečněny v třicátých letech dvacátého století německými lezci, kteří do Klokočských skal odskočili při vytváření prvovýstupů ve významnějších oblastech Hrubá Skála, Příhrazy, Drábské světničky. Jmenujme alespoň některé z nich: Watznauer, Agly, Kertesz, Seyffert, Funke, Preibisch. Jejich zásluhou byly poprvé slezeny věže Radnice, Pavlač, Sova, Jezdec, Vlčí zub.

Během 2. světové války v oblasti působí známé osobnosti Hruboskalska Joska Smitka, Karel Chlum, Ladislav Vodháněl. Jejich zásluhou jsou slezeny nové věže Janovec, Ulita, Zbabělec, Seveřan, Váhavá a Osmivěží.

V 60. letech působí v oblasti turnovští lezci, mezi nimiž vyniká množstvím prvovýstupů František Louda, bratři Roštejnští, Zdeněk Záhora (Guziš), Fery Palič, Kozák, Kotler a další. Během vojenské služby v této době zanechal v oblasti stopu i Karel Bělina.

Na začátku 70. let vytvářejí v oblasti nové cesty vynikající horolezci Josef Rakoncaj, J. Janoušek (Mulisák), Jiří Folprecht (Termit), Josef Hloušek, Miroslav Zvířecí a další.

V 80. letech si oblast oblíbil nadějný jablonecký lezec Ivan Ullsperger, který bohužel tragicky zahynul společně s vynikajícím lezcem Ludkem Šlechtou v zimních Tatrách v roce 1986. Po Ivanovi je pojmenován celý pás stěn mezi Růženkou a Junáckou. Zde Ivan tvořil a plánoval své první prvovýstupy. Mezi jeho nejkrásnější cesty patří Cesta k protinožcům. Další projekty už bohužel nedokončil. Ivan byl první, kdo usiloval o legalizaci vytváření cest na masivy. Do té doby to byla činnost velmi ojedinělá a starší generací zavrhaná.

V roce 1985 zavítal do Klokočských skal Jindřich Hudeček a zanechal zde tři extrémně těžké cesty na věž Pavlač.

V 90. letech začal obrovský rozmach horolezectví ve všech pískovcových oblastech. Slézají se volné masivy, objevují zapomenuté věže. Vzniká obrovské množství cest. Klokočské skály nejsou výjimkou. Působí zde především Petr Slanina (Špek), Petr Hejtmánek, Stanislav Šilhán (Vagón), Leoš Ulrych, Jan Gusta Havel, Jakub Cicvárek, Jakub Frič, Dalibor Mlejnek, Richard Muller, Ondra Sojka, Rokytničtí lezci Václav Vančura (Šampón), Zdeněk Hák (Háček) a další.